

ĐỀ KIỂM TRA HỌC KÌ 1 – ĐỀ SỐ 18**MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 7****Thời gian làm bài: 90 phút****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****PHẦN ĐỌC HIỂU (4.0 điểm)**

Cho ngữ liệu sau đọc và trả lời câu hỏi:

QUẢ SÁU NON TRÊN CAO

Chót trên cành cao vót
Mấy quả sáu con con
Như mấy chiếc khuy lục
Trên áo trời xanh non.

Trời rộng lớn muôn trùng
Đóng khung vào cửa sổ
Làm mấy quả sáu tơ
Càng nhỏ xinh hơn nữa.

Trái con chưa đủ nặng
Để đeo oằn nhánh cong.
Nhánh hãy giơ lên thẳng
Trông ngây thơ lạ lùng.

Cứ như thế trên trời
Giữa vô biên sáng nắng
Mấy chú quả sáu non
Giỡn cả cùng mây trắng

Mấy hôm trước còn hoa
Mới thơm đây ngào ngạt,

Thoáng như một nghi ngờ,
Trái đã liền có thật.

Ôi! từ không đến có
Xảy ra như thế nào?
Nay má hây hây gió
Trên lá xanh rào rào.

Một ngày một lớn hơn
Nấn từng vòng nhựa một
Một sắc nhựa chua giòn
Ôm đọng tròn quanh hột...

Trái non như thách thức
Trăm thứ giặc, thứ sâu,
Thách kẻ thù sự sống
Phá đời không dễ đâu!

Chao! cái quả sáu non

Chưa ăn mà đã giòn,
Nó lớn như trời vậy,
Và sẽ thành ngọt ngon.

(Trích trong tập “Tôi giàu đôi mắt” (1970), trong “Những tác phẩm thơ tiêu biểu và nổi tiếng”, Xuân Diệu)

Câu 1 (0.5 điểm): Xác định thể thơ của bài thơ trên.

Câu 2 (0.5 điểm): Trong bốn khổ thơ đầu, nhà thơ đã miêu tả hình ảnh những quả sấu non như thế nào?

Câu 3 (1 điểm): Xác định các biện pháp tu từ được sử dụng trong khổ thơ sau và cho biết tác dụng của các biện pháp tu từ ấy?

Trái non như thách thức

Trăm thứ giặc, thứ sâu,

Thách kẻ thù sự sống

Phá đời không dễ đâu!

Câu 4 (1 điểm): Qua bài thơ, tác giả muốn nhắn nhủ tới người đọc điều gì?

Câu 5 (1 điểm): Trình bày cảm nhận của anh, chị về sự kì diệu của thiên nhiên.

PHẦN VIẾT (6.0 điểm)

Câu 1 (2.0 điểm) Viết đoạn văn nêu cảm nhận về hình ảnh quả sấu trong bài thơ trên.

Câu 2 (4.0 điểm) Em hãy viết một bài văn thuyết minh về luật lệ trong trò chơi kéo co.

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT

THỰC HIỆN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM

PHẦN ĐỌC HIỂU (4.0 điểm)

Câu 1.

Xác định thể thơ của bài thơ trên.

Phương pháp:

Dựa vào đặc trưng thể loại

Lời giải chi tiết:

Thể thơ tự do

Câu 2.

Trong bốn khổ thơ đầu, nhà thơ đã miêu tả hình ảnh những quả sấu non như thế nào?

Phương pháp:

Đọc kỹ bốn khổ thơ đầu để nhận ra các hình ảnh miêu tả quả sấu non.

Lời giải chi tiết:

Nhà thơ miêu tả những quả sấu non ở trạng thái rất nhỏ bé, xinh xắn, giống như những “chiếc khuy lục trên áo trời xanh non”. Hình ảnh quả sấu non như những mầm sống yếu ớt, chưa đủ nặng để làm oằn nhánh cây, nhánh cây vẫn thẳng và ngậy thơ. Trong không gian rộng lớn của trời, quả sấu non và mây trắng tạo nên một cảnh tượng thanh thoát, mơ mộng.

Câu 3.

Xác định các biện pháp tu từ được sử dụng trong khổ thơ sau và cho biết tác dụng của các biện pháp tu từ ấy?

Trái non như thách thức

Trăm thứ giặc, thứ sâu,

Thách kẻ thù sự sống

Phá đời không dễ đâu!

Phương pháp:

Đọc kỹ khổ thơ được yêu cầu và xác định các biện pháp tu từ: so sánh, nhân hóa, và điệp ngữ.

Lời giải chi tiết:

- So sánh: “Trái non như thách thức” – khẳng định sức sống mạnh mẽ của quả sấu non.
- Nhân hóa: “Trái non như thách thức... Phá đời không dễ đâu!” – Trái sấu non được nhân hóa, được miêu tả như một sinh thể có tính cách, biết thách thức, dám đối đầu với những nguy hiểm.
- Điệp ngữ: “Thách” – tạo nhịp điệu mạnh mẽ, khẳng định sự kiên cường, không dễ bị khuất phục của quả sấu non

=> Tác dụng: giúp thể hiện sức sống mạnh mẽ, kiên cường của quả sấu non dù còn nhỏ bé. Những biện pháp tu từ này làm nổi bật sự chiến đấu không ngừng nghỉ của quả sấu non trước mọi thử thách của tự nhiên. Đồng thời, thể hiện tinh thần kiên cường và sức sống mãnh liệt, dám đối mặt với khó khăn.

Câu 4.

Qua bài thơ, tác giả muốn nhắn nhủ tới người đọc điều gì?

Phương pháp:

Từ nội dung rút ra thông điệp

Lời giải chi tiết:

Tác giả muốn nhắn nhủ tới người đọc về sức sống mãnh liệt và sự kỳ diệu của thiên nhiên. Dù là những quả sấu non nhỏ bé, nhưng chúng có sức sống mạnh mẽ, kiên cường, dám thách thức những khó khăn, nguy hiểm để lớn lên. Qua đó, tác giả muốn gửi gắm thông điệp về việc mỗi sinh vật, dù nhỏ bé hay yếu ớt, cũng đều có khả năng vượt qua thử thách của cuộc sống, hướng tới sự trưởng thành và phát triển.

Câu 5.

Trình bày cảm nhận của anh, chị về sự kì diệu của thiên nhiên.

Phương pháp:

Đọc bài thơ, chú ý đến hình ảnh quả sấu non và sự thay đổi từ hoa thành quả, từ sự nhỏ bé đến sự trưởng thành, và nhìn nhận sự kỳ diệu trong thiên nhiên.

Lời giải chi tiết:

Sự kỳ diệu của thiên nhiên được thể hiện qua từng chi tiết trong bài thơ. Mỗi quả sấu non nhỏ bé, thoạt nhìn có thể không gây chú ý, nhưng khi nhìn kỹ, chúng lại mang trong mình một sức sống mạnh mẽ, dám thách thức những hiểm nguy của tự nhiên. Từ một bông hoa nhỏ, quả sấu non đã dần phát triển thành quả chín, thể hiện sự biến hóa kỳ diệu của thiên nhiên. Điều này không chỉ thể hiện sự kỳ diệu của quá trình sinh trưởng mà còn là hình ảnh ẩn dụ cho quá trình phát triển của con người, từ sự yếu đuối, nhỏ bé trở thành mạnh mẽ và trưởng thành. Quá trình đó cần có sự kiên nhẫn, bền bỉ và một tinh thần không ngừng vươn lên dù phải đối mặt với bao thử thách trong cuộc sống.

PHẦN VIẾT (6.0 điểm)

Câu 1.

Viết đoạn văn nêu cảm nhận về hình ảnh quả sấu trong bài thơ trên.

Phương pháp:

Chú ý các hình ảnh, từ ngữ miêu tả quả sấu non

Lời giải chi tiết:

Dàn ý

1. Mở bài:

- Giới thiệu bài thơ và hình ảnh quả sấu non.

2. Thân bài:

- Miêu tả quả sấu non:

+ Nhỏ bé, xinh xắn như "mấy chiếc khuy lục".

+ Ngây thơ, non nớt giữa không gian rộng lớn.

- Sức sống mạnh mẽ của quả sấu:

+ Thách thức khó khăn, giặc sấu.

+ Tượng trưng cho sự kiên cường, vươn lên trong cuộc sống.

- Sự kỳ diệu trong quá trình trưởng thành:

+ Từ hoa đến quả, lớn lên từng ngày.

+ Biểu tượng cho sức sống mãnh liệt của thiên nhiên.

3. Kết bài:

- Khẳng định vẻ đẹp và ý nghĩa sâu sắc của hình ảnh quả sấu.

Bài tham khảo

Hình ảnh quả sấu trong bài thơ “Quả sấu non trên cao” của Xuân Diệu mang vẻ đẹp bình dị mà sâu sắc, gợi lên nhiều cảm xúc về sức sống mãnh liệt của thiên nhiên. Những quả sấu non ban đầu được miêu tả như "mấy chiếc khuy lục trên áo trời xanh non," nhỏ bé, ngây thơ, và mỏng manh. Dưới bàn tay tài hoa của tác giả, quả sấu non không chỉ hiện lên với vẻ ngoài đáng yêu mà còn mang trong mình sức mạnh kiên cường, dám thách thức mọi khó khăn của tự nhiên. Hình ảnh "trái non như thách thức trăm thứ giặc, thứ sâu" là biểu tượng cho sự đấu tranh không ngừng nghỉ của sự sống, vượt qua mọi thử thách để trưởng thành. Từng chi tiết miêu tả quá trình lớn lên của quả sấu, từ hoa thơm ngào ngạt đến "một sắc nhựa chua giòn ôm động tròn quanh hạt," không chỉ tôn vinh sự kỳ diệu của thiên nhiên mà còn gửi gắm thông điệp về sự vươn lên, mạnh mẽ và bền bỉ. Hình ảnh quả sấu trong bài thơ không chỉ là nét đẹp của tạo hóa, mà còn là nguồn cảm hứng để mỗi con người trân trọng thiên nhiên và sống vững vàng trước mọi khó khăn.

Câu 2.

Em hãy viết một bài văn thuyết minh về luật lệ trong trò chơi kéo co.

Phương pháp:

Vận dụng hiểu biết của em về trò chơi kéo co để thuyết minh

Lời giải chi tiết:

Dàn ý

1. Mở bài

Nêu được lí do sẽ giới thiệu quy tắc, luật lệ của một hoạt động hay trò chơi: Kéo co là một trò chơi hết sức hấp dẫn, thường được tổ chức vào các dịp lễ hội, thể hiện sức mạnh đoàn kết của tập thể.

2. Thân bài

- Hoạt động hay trò chơi đó diễn ra ở đâu? Thời gian nào?

Trò chơi kéo co đã xuất hiện từ thời cổ đại. Thời Ai Cập người ta không dùng dây thừng để chơi. Kéo co được sử dụng phổ biến ở Trung Quốc vào thời Đường. Tại Hy Lạp, khoảng 500 năm trước Công nguyên, kéo co được xem như là một môn thi đấu và bài tập thể lực cho các môn thể thao khác.

- Hoạt động hay trò chơi đó dành cho lứa tuổi nào? Trò chơi kéo co dành cho tất cả các lứa tuổi

- Mục đích của hoạt động hay trò chơi đó: Để vui chơi giải trí

- Trình tự tiến hành hoạt động hay trò chơi ấy như thế nào? Quy tắc, luật lệ của trò chơi hay hoạt động đó ra sao?

Luật chơi trò kéo co:

- Luật kéo co ở mỗi nơi khác nhau:

- Kéo co có hai đội. Mỗi đội dùng sức của mình giành chiến thắng

- Kéo đến khi nào bên kia ngã về phía mình, giữa sợi dây có buộc một cái khăn đỏ, bên nào kéo đoạn dây có buộc khăn đỏ qua vạch của mình trước là thắng.

- Có khi cả hai bên đều là nam, có khi bên nam, bên nữ

- Giá trị và ý nghĩa của hoạt động hay trò chơi ấy là gì?

Đây là một trò chơi thú vị và vui vẻ

3. Kết bài

Khẳng định giá trị và ý nghĩa của trò chơi và hoạt động đối với con người và cuộc sống: Chúng ta nên giữ gìn các trò chơi dân gian như thế này.

Bài tham khảo

Đời sống văn hóa của con người Việt Nam từ bao đời nay vô cùng phong phú và đa dạng. Trước khi có sự xuất hiện của Internet, các hình thức giải trí online, những trò chơi dân gian luôn dành được sự yêu thích của rất nhiều người. Một trong những nét đẹp văn hóa ấy là trò chơi kéo co.

Chẳng biết từ bao giờ, trò chơi kéo co đã được phổ biến, len lỏi vào trong đời sống văn hóa giải trí của nhân dân ta. Đây là một trò chơi mang tính đồng đội, tập thể, phù hợp với mọi lứa tuổi, không phân biệt già trẻ gái trai. Trò chơi ấy không chỉ phổ biến ở vùng đồng quê, nông thôn mà người dân thành phố cũng có thể tham gia. Đặc biệt trong các dịp lễ hội, thi đua,... đều không thể có sự vắng mặt của trò chơi kéo co.

Để tổ chức chơi kéo co, người chơi cần chuẩn bị một chiếc dây thừng dài, chắc chắn. Tùy thuộc vào số lượng người chơi để chuẩn bị độ dài của dây cho phù hợp. Phần giữa của sợi dây được buộc dấu bằng vải màu. Cách vạch trung tâm về hai phía khoảng một mét là vạch xuất phát của hai đội. Thông thường, mỗi đội chơi thường có 10-15 người ngang sức ngang tài.

Sẽ có một người được cử ra làm trọng tài, khi tiếng còi cất lên hay có tiếng hiệu lệnh, thì cả hai bên phải dồn hết sức mạnh để kéo dây về phía mình. Bên nào kéo phần vải để được đánh dấu trên dây về nhiều hơn thì sẽ dành chiến thắng. Khi kéo, cũng có rất nhiều luật lệ được đặt ra cho người chơi, như không được phép nằm, đè lên dây, không được phép gian lận. Thông thường, các đội sẽ có những cách bố trí chiến thuật chơi khác nhau, người đội trưởng thường đứng đầu làm chỗ dựa cho các thành viên. Những tiếng hô vang: một, hai, ba,... được vang lên đồng loạt như một biện pháp nam kích lệ tinh thần cho các thành viên.

Để phân chia thắng bại công minh, trò chơi thường được chia làm ba vòng thi đấu. Mỗi vòng thi kéo dài có thể chỉ vài giây cho đến vài phút. Trò chơi đòi hỏi sức bền rất lớn, tinh thần đoàn kết của đồng đội. Trong quá trình chơi, tay có thể dễ bị phỏng rộp, đau rất do lực ma sát của dây thừng. Thế nhưng, bỏ qua những mệt mỏi mà cảm giác dành được chiến thắng cũng rất vui vẻ. Trò chơi tuy đơn giản nhưng luôn nhận được sự ủng hộ, hô hào của cả người chơi và các cổ động viên. Mọi người khi tham gia cổ vũ đều hò hét, khua chiêng đánh trống vang dội để tiếp sức mạnh tinh thần cho người chơi.

Trò chơi kéo co được sử dụng qua rất nhiều các dịp lễ hội, trại hè. Như các ngày lễ tại trường học, nhà trường cũng thường tổ chức chơi kéo co cho các bạn học sinh, nhằm rèn luyện sức khỏe và tăng tính đồng đội, hợp tác cho các bạn học sinh.

Hiện nay, có rất nhiều trò chơi dân gian đã bị thay thế bởi những trò chơi game hiện đại, cuốn hút. Thế nhưng, trò chơi kéo co chắc chắn vẫn luôn được yêu mến, giữ gìn bởi những thế hệ về sau.